U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Zdeňka Kühna, Mgr. Daniely Zemanové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobců: **a) A. K.**, **b) S. K.**, zastoupeni JUDr. Jiřím Cajthamlem, advokátem se sídlem Modlanská 20, Teplice, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra, odboru azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 11. 2008, č. j. OAM-1-767/VL-07-ZA05-2007, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 2. 2010, č. j. 16 Az 18/2008 - 61,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokáta JUDr. Jiřího Cajthamla **se určuje** částkou 5760 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I.

[1] Dne 2. 10. 2007 podala žalobkyně ad a) jménem svým a svého nezletilého syna [žalobce ad b)] žádost o udělení mezinárodní ochrany. V záhlaví specifikovaným rozhodnutím ze dne 6. 11. 2008 žalovaný rozhodl, že žalobcům se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o azylu"), neuděluje.

[2] Správní orgán nejprve řešil předběžnou otázku, ve vztahu ke které zemi bude s ohledem na tvrzení žalobkyně o neexistenci státní příslušnosti posuzovat její žádost. Po provedeném šetření dovodil, že za zemi jejího posledního trvalého pobytu lze považovat Ukrajinu. Při posuzování samotné žádosti vycházel především z výpovědí žalobkyně učiněných v nynějším řízení, přihlédl však také k materiálům z předchozího řízení ve věci mezinárodní ochrany vedeného s žalobkyní v Polsku. Závěr o nesplnění podmínek pro

udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) odůvodnil žalovaný následovně. Žalobkyně uváděla, že ze svého posledního trvalého bydliště odešla do České republiky ve svých třinácti letech s otcem, který měl obavy o její bezpečí; údajně ji hrozil (a stále hrozí) únos ze strany příbuzných její matky. Žalovaný však konstatoval, že problémy se soukromými osobami nelze bez dalšího považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Tím spíše, že údajný zájem příbuzných o osobu žalobkyně nesouvisel s žádným z azylově relevantních důvodů, ale se snahou pomstít se. Žalobkyní prezentované obavy nadto shledal jako „zveličené“. K žádosti žalobkyně o udělení azylu z humanitárních důvodů (zdůvodněný poukazem na absenci státního občanství žalobců a špatný psychický stav žalobkyně) žalovaný uvedl, že pokud měla žalobkyně pochybnosti o svém občanství, měla dostatek prostoru obrátit se na státní orgány dotčených zemí se žádostí o pomoc, což neučinila. Podle správního orgánu žalobkyně dokonce ani neměla zájem na tom, aby došlo ke ztotožnění její osoby a osoby jejího syna. V různých výpovědích, v nichž se vyjadřovala k místu svého narození a k jednotlivým fázím svého života, totiž podávala zcela rozdílné informace. K žalobkyní zmiňovanému špatnému psychickému stavu žalovaný uvedl, že povaha těchto problémů nebyla žalobkyní nijak specifikována ani doložena.

[3] Žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného podala žalobu, kterou krajský soud zamítl výše specifikovaným rozsudkem ze dne 22. 2. 2010. K námitce, že žalobkyně splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu, nejprve shrnul obsah podkladových materiálů týkajících se Ukrajiny, z nichž správní orgán při svém rozhodování vycházel. Konstatoval, že v kontextu těchto informací neexistují důvodné obavy, že by žalobkyně mohla být na Ukrajině pronásledována z důvodů vymezených v citovaném ustanovení zákona o azylu. Zdůraznil, že žalobkyně pobývá na území České republiky od roku 1993 (pouze s roční přestávkou, kdy byla zadržena v Polsku). Zde se nejprve skrývala, avšak od roku 1999 (kdy zmizel její otec) se pohybuje zcela volně, pracuje v různých rodinách u cizích státních příslušníků, tedy prokazatelně nemá obavy o svůj život, případně z únosu. Žalobkyně však často mění výpovědi, uvádí jiná místa, na nichž se měla v České republice zdržovat, jiné skutečnosti ohledně otcovství jejího dítěte atd. Soud tedy shledal tvrzení žalobkyně nevěrohodnými. Stejně tak krajský soud neshledal, že by v případě žalobkyně a jejího syna byly splněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany a že by se žalovaný touto otázkou nezabýval dostatečným způsobem.

II.

[4] Žalobci (dále též „stěžovatelé“) napadli dne 22. 3. 2010 rozsudek krajského soudu blanketní kasační stížností, v níž požádali o ustanovení zástupce pro řízení před Nejvyšším správním soudem. Dne 31. 3. 2010 podal jejich jménem kasační stížnost rovněž JUDr. Jaroslav Savko, který je zastupoval v řízení před krajským soudem. Krajský soud následně žalobcům ustanovil jako zástupce pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Jiřího Cajthamla, a to s ohledem na sdělení p. Savka ze dne 8. 4. 2010, že při jednání s žalobkyní došlo k porušení vztahu důvěry mezi advokátem a klientem. Ustanovený zástupce, k výzvě Nejvyššího správního soudu, zaslal dne 23. 12. 2010 doplnění kasační stížnosti.

[5] Nejvyšší správní soud konstatuje, že podání učiněné p. Savkem dne 31. 3. 2010 neobsahuje, kromě rekapitulace námitek uplatněných v žalobě [výslovně nadepsaných

„žaloba byla podána (...) z těchto důvodů“], žádné konkrétní kasační námitky. Naopak, je v ní uvedeno, že důvody kasační stížnosti budou teprve doplněny. Nejvyšší správní soud se tak zabýval toliko námitkami uplatněnými v doplnění kasační stížnosti zaslaném dne 23. 12. 2010 p. Cajthamlem. Zde je namítáno, že skutkový závěr soudu, podle nějž v případě stěžovatelky neexistují důvodné obavy, že by mohla být v zemi své státní příslušnosti pronásledována z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, není správný a nemá oporu ve spise [poznámka Nejvyššího správního soudu - zástupce stěžovatelů zde hovoří o „zemi jejich státní příslušnosti“, s ohledem na předchozí tvrzení stěžovatelky by však bylo přesnější uvádět v „zemi jejich posledního trvalého pobytu“]. Obsah ústavy a její naplňování nemusí být vždy v souladu, což v případě Ukrajiny bylo mnohokrát prokázáno. Stěžovatelka uvedla opakovaně a věrohodně okolnosti, které by k pronásledování jejímu a jejího syna, zejména v příhraničních oblastech tohoto státu, s velkou pravděpodobností mohly vést. Krajský soud nesprávně posoudil i aplikaci § 28 ve vazbě na § 14a odst. 1 cit. zákona. Okolnosti jejího původu, etnické, náboženské a příbuzenské poměry v oblasti, v níž se narodila, zmizení jejího otce apod. objektivizují její obavy z hrozící újmy i obavy z neochoty státu poskytnout ji ochranu.

[6] Žalovaný se ve svém vyjádření ztotožnil se závěrem krajského soudu a navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

III.

[7] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelů ve smyslu § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) lze pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS; všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[8] Stěžovatelé brojí zejména proti závěrům soudu, podle nichž v případě stěžovatelky neexistují důvodné obavy, že by mohla být v zemi svého posledního trvalého pobytu pronásledována z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu.

[9] K tomu je třeba předně uvést, že jak žalovaný, tak krajský soud ve svých rozhodnutích poukazují především na nevěrohodnost „příběhu“ prezentovaného stěžovatelkou. Ta plyne z častého měnění jejích výpovědí a z toho, že stěžovatelka žije v České republice již poměrně dlouhou dobu a její chování zde nesvědčí o tom, že by měla obavy z únosu ze strany svých příbuzných. Jak přitom konstantně judikuje Nejvyšší správní soud, žadatelé o mezinárodní ochranu velmi často nemají jinou možnost jak prokázat svou situaci než svou vlastní výpovědí, a tak se věrohodnost této výpovědi stává klíčovým faktorem pro posouzení jejich žádosti (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57, a ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70).

[10] I kdyby tomu tak však nebylo a stěžovatelčina výpověď by nevzbuzovala pochyby stran její věrohodnosti, tak by (dle napadených rozhodnutí) stěžovatelkou předestřená

tvrzení nepostačovala k udělení azylu. Žalovaný k údajným hrozbám ze strany příbuzných uvedl, že problémy se soukromými osobami nelze bez dalšího považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. K tomu lze poukázat na judikaturu Nejvyššího správního soudu, která vymezuje, za jakých okolností může být pronásledování ze strany nestátních aktérů nahlíženo jako azylově relevantní (rozsudky ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, a ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 86/2008 - 101). Taková situace nastane zejména tehdy, jestliže stát není schopen nebo ochoten poskytnout pronásledovaným osobám ochranu. Nic takové však stěžovatelé nenamítali. V kasační stížnosti pouze povšechně uvádějí, že „*obsah ústavy a její naplňování nemusí být vždy v souladu, což v případě Ukrajiny bylo mnohokrát prokázáno.*“ Takto obecně formulovaným námitkám Nejvyšší správní soud nemůže vyhovět. Z jeho judikatury totiž plyne, že stěžovatel musí vylíčit, k jakým konkrétním vadám došlo podle jeho názoru v řízení před správním orgánem či před soudem, jakými blíže určenými vadami trpí podle něj rozhodnutí soudu, v čem přesně spatřuje stěžovatel nesprávné posouzení právní otázky soudem apod. (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 Azs 9/2003 - 40, či jeho usnesení ze dne 1. 2. 2006, č. j. 1 Azs 9/2006 - 41).

[11] Ve vztahu k námitkám týkajícím se možnosti udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu lze rovněž odkázat na judikaturu, která od stěžovatelů vyžaduje uvádění konkrétních okolností svědčících o tom, že by jim měla být nějaká forma mezinárodní ochrany udělena, a poukazování na konkrétní vady, kterých se správní orgán a soud v napadených rozhodnutích dopustily. Také tyto námitky totiž zůstávají ve velmi obecné rovině.

[12] Nutno dodat, že kasační soud neshledal ani žádné pochybení krajského soudu tak výrazné intenzity, o němž by bylo možno se důvodně domnívat, že zapříčinilo odlišnost rozhodnutí ve věci samé, a které by způsobilo přijatelnost kasační stížnosti.

[13] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Za těchto okolností soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl.

[14] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[15] Žalobcům byl ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.). Výše odměny advokáta byla stanovena podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, a to za dva úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení a v písemném podání týkajícím se věci samé ze dne 23. 12. 2010, a náhrady hotových výdajů, tedy ve výši 2 x 2100 Kč a 2 x 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b), d), § 13 odst. 3 citované vyhlášky], celkem 4800 Kč. Protože ustanovený advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 960 Kč, odpovídající dani, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani

z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Ustanovenému advokátovi se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 5760 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. ledna 2011

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu